

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Petry Venclové, Ph.D., a soudců JUDr. Aleše Korejtky a Mgr. Ondřeje Bartoše, v právní věci

žalobce: **P. B.**
zastoupený advokátem Mgr. Janem Kvapilem
sídlem Sakařova 1631, 530 03 Pardubice

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 6. 10. 2022, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalobci se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Janu Kvapilovi, advokátovi, se přiznává odměna v částce 5 200 Kč, která bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím označeným ve výroku tohoto rozsudku bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 8. 8. 2022, č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o příspěvek na zvláštní pomůcku – elektrokoło podle ust. § 9 a násl. zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením“).
2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce nespornuje, že elektrokoło není uvedeno na seznamu druhů a typů zvláštních pomůcek ve vyhlášce č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (dále jen „vyhláška č. 388/2011“). Na rozdíl od správních orgánů má však za to, že elektrokoło je možné považovat za pomůcku srovnatelnou se zvláštní pomůckou v podobě motorového vozidla, neboť mu poskytuje stejné benefity. Elektrokoło usnadňuje a zvyšuje jeho mobilitu, umožňuje mu širší sociální styk, včetně dostupnosti lékařských zařízení, je pro něho vhodnou pomůckou i s ohledem na jeho zdravotní stav, což potvrzují doporučení ošetřujících lékařů.
3. Žalobce v této souvislosti dále namítá, že správní orgány neposuzovaly srovnatelnost obou pomůcek z hlediska jejich využitelnosti, naopak se zabývaly pouze podmínkami přiznání příslušného nároku jako takového, které však nic nevypovídají o případné srovnatelnosti posuzovaných pomůcek.
4. Žalovaný navíc nezpochybnil, že by elektrokoło žalobci usnadnilo mobilitu a umožnilo širší sociální styky a kontakty, tedy sám připustil, že by mu umožnilo překonat nebo odstranit zdravotní hendikep srovnatelně jako motorové vozidlo. Nicméně i přesto žalovaný učinil opačný závěr, když elektrokoło nepovažuje za pomůcku srovnatelnou.
5. Žalobce je z důvodů uvedených výše přesvědčen o tom, že mu elektrokoło poskytuje srovnatelné využití jako motorové vozidlo, a proto navrhl, aby soud žalované rozhodnutí zrušil.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zopakoval argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
7. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Podle § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením: *Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba se zdravotním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedeným v příloze tohoto zákona, a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku.*
9. Podle § 9 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením: *Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo*

těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.

10. Podle § 9 odst. 13 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením: *Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek určených osobám se zdravotním postižením uvedeným v příloze tohoto zákona, na jejichž pořízení se poskytuje příspěvek, stanoví prováděcí právní předpis.*
11. Podle § 9 odst. 14 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením: *Při rozhodování o poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku, která není uvedena v seznamu podle odstavce 13, se posuzuje, zda je tato konkrétní zvláštní pomůcka z hlediska využití srovnatelná s druhy a typy zvláštních pomůcek uvedenými v seznamu podle odstavce 13.*
12. Příspěvek na zvláštní pomůcku je dávkou, která nemá za cíl kompenzovat náklady na péči o adresáty ani zlepšení jejich zdravotního stavu, ale jde o účelově vázaný příspěvek, který je při splnění zákonem stanovených podmínek určen na konkrétní pomůcky. Jde o jednorázovou úhradu zvláštních pomůcek, které nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění.
13. V případě, že požadovaná zvláštní pomůcka není uvedena v příloze vyhlášky č. 388/2011, je třeba zkoumat, zda je z hlediska využití srovnatelná s druhy a typy zvláštních pomůcek uvedenými v tomto seznamu (dále jen „srovnatelná pomůcka“). V nyní projednávané věci žalobce podal žádost o příspěvek na elektrokolo. Jak vyplývá z obsahu správního spisu, mezi účastníky řízení není sporné, že elektrokolo není zařazeno v seznamu druhů a typů zvláštních pomůcek, stejně tak není sporné, že jedinou pomůckou zařazenou na seznamu, s níž by mohlo být elektrokolo srovnatelné, je motorové vozidlo. Je tedy třeba posoudit, zda je elektrokolo pomůckou srovnatelnou s motorovým vozidlem.
14. Příspěvek na zakoupení motorového vozidla představuje peněžitou dávku poskytovanou osobám se zdravotním postižením určenou ke zmírnění sociálních důsledků jejich zdravotního postižení a k podpoře jejich sociálního začleňování. Jde o dávku přiznávanou na základě individuálních potřeb zdravotně postižené osoby [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2015, č. j. 9 Ads 320/2014-38 (rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz)]. Tedy jak plyne ze zmíněné judikatury, ale především z právní úpravy (srov. § 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením), účelem příspěvku na tuto zvláštní pomůcku je zmírnění sociálních důsledků zdravotního postižení adresáta a podpora jeho sociálního začleňování.
15. Jde-li o zhodnocení srovnatelnosti uvedených pomůcek žalovaným, nelze si nevšimnout, že si ve svých tvrzeních odporuje. Na straně jedné uvádí, že *nezpochybňuje, že by odvolateli elektrokolo usnadnilo mobilitu, umožnilo mu širší sociální styky a kontakt se svým okolím*, tedy jinými slovy potvrzuje, že elektrokolo je způsobilé naplnit účel příspěvku na zvláštní pomůcku. Na straně druhé pak tvrdí, že *pokud měl zákonodárce v úmyslu poskytnout zdravotně postiženým osobám pro zmírnění důsledků jejich zdravotního postižení a podporu sociální interakce příspěvek na motorové vozidlo, lze si jen stěží představit, že by se jednalo o elektrokolo, a to s ohledem na seznam zdravotních postižení, při jejichž diagnostikování lze účastníkům řízení tuto zvláštní pomůcku poskytnout*. Krajský soud tak musí konstatovat, že je žalované rozhodnutí v této části vnitřně rozporné.

16. Žalovaný své závěry o nedůvodnosti žádosti opírá o vnitřně rozporné argumenty, neboť uzavřel, že elektrokolo nelze považovat za srovnatelnou pomůcku, přičemž zároveň připustil, že je způsobilé naplnit výše uvedený účel. Krajský soud na tomto místě znovu připomíná, že v případě nezařazené pomůcky v seznamu druhů a typů zvláštních pomůcek podle vyhlášky č. 388/2011 je nutné nejprve posoudit, zda jde v konkrétním případě z hlediska využití o pomůcku srovnatelnou, a až poté je třeba zhodnotit oprávněnost nároku žadatele na příspěvek na zvláštní pomůcku. Tedy to, zda žadatel o příspěvek v konkrétním případě splňuje podmínky pro přiznání příspěvku, a to s ohledem na konkrétní druh jeho zdravotní postižení. Jinými slovy, zda toto konkrétní zdravotní postižení lze zařadit, pro účely nyní projednávané věci, mezi postižení uvedená v ust. § 9 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením ve spojení s přílohou č. 1 bodu 1 tohoto zákona (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 11. 2015, č. j. 41 A 71/2014-34). Žalovaný však nejenže tato dvě hlediska nerozlišuje, ale ani je dostatečně nevypořádává (k tomu viz dále).
17. Tvzení žalobce, že si lze jen *stěží představit*, že by měl zákonodárce v úmyslu poskytnout příspěvek rovněž na elektrokolo, a to s ohledem na seznam zdravotních postižení, je nedostatečné a samo o sobě příspěvek na elektrokolo nevylučuje.
18. To, že zákonodárce elektrokolo nezařadil mezi zvláštní pomůcky uvedené v příloze č. 1 vyhlášky č. 388/2011, i s ohledem na datum účinnosti této vyhlášky, bez dalšího neznamená, že elektrokolo nemůže naplnit výše uvedený účel. Jde-li o tvrzení, že tento účel nelze v daném případě naplnit *s ohledem na seznam zdravotních postižení*, krajský soud zdůrazňuje, že z odůvodnění žalovaného rozhodnutí žádným způsobem nevyplyvá konkrétní druh zdravotního postižení žalobce. Nelze si tedy ani učinit úsudek o tom, zda zdravotní postižení žalobce není uvedeno v tomto seznamu, a proto žalobce nesplňuje důvody pro přiznání příspěvku, nebo zda v seznamu uvedeno je, ale s ohledem na jeho charakter je využití elektro kola vyloučeno. Čemuž by však odporoval úsudek žalovaného, že nezpochybňuje jistý přínos elektrokola ve smyslu sociálního začlenění žalobce, jak uvedeno shora.
19. Pro vyhovění žádosti o příspěvek na pořízení motorového vozidla je mimo jiné podmínkou, aby byl žadatel schopen buď řídit motorové vozidlo sám, nebo byl schopen být motorovým vozidlem převážen (srov. § 9 odst. 6 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením). V případě elektrokola je tedy z logiky věci nutné, aby v nyní projednávané věci byl žalobce schopen se na elektrokole přepravovat sám.
20. Tuto podmínku žalovaný vyhodnotil tak, že *není možné, aby osoba s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, případně osoba s těžkým mentálním postižením či těžkou formou poruchy autistického spektra, sama bez jakékoli asistence či podpory jezdila na elektrokole*. Jak bylo uvedeno výše, z žalovaného rozhodnutí nevyplyvá konkrétní druh zdravotního postižení žalobce, tedy nelze posoudit, z jakého důvodu žalovaný dovozuje nemožnost žalobce jezdit na elektrokole bez asistence či podpory. Existují-li taková zdravotní postižení, u kterých není vyloučena možnost samostatně řídit motorové vozidlo (např. po přizpůsobení/upravení vozidla), nelze bez dalšího tuto možnost vyloučit ani v případě elektrokola. Ačkoli si je krajský soud vědom, že pro účely žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku zdravotní stav žadatelů posuzují posudkoví lékaři s příslušnou posudkovou

atestací, nelze přehlédnout, že využití elektrokola žalobci doporučují jeho ošetřující lékaři, což svědčí o tom, že tuto možnost nelze bez dalšího zkoumání v případě žalobce vyloučit.

21. Nejenže je žalované rozhodnutí vnitřně rozporné v části uvedení závěrů o srovnatelnosti obou pomůcek a je nedostatečně odůvodněné, ale rovněž nerozlišuje srovnatelnost zvláštní pomůcky a splnění jednotlivých podmínek pro přiznání nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku. Krajský soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. žalovaný vázán právním názorem krajského soudu vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku. Vzhledem k tomu, že žalovaný již ve svém rozhodnutí uznal, že by elektrocolo žalobci usnadnilo mobilitu, umožnilo mu širší sociální styky a kontakt se svým okolím, bude v dalším řízení povinen dále zhodnotit oprávněnost nároku žalobce na příspěvek na zvláštní pomůcku, tedy zohlednit jeho zdravotní stav, a toto zhodnocení náležitě odůvodnit.
22. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle zásady úspěchu ve věci podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, z obsahu spisu však nevyplývá, že by mu vznikly náklady řízení, a to ani soudní poplatek, neboť je věc od soudních poplatků ze zákona osvobozena (výrok II.). Ustanovenému zástupci žalobce soud v souladu s § 35 odst. 10 větou prvou s. ř. s. přiznal odměnu za čtyři úkony právní služby v celkové výši 4 000 Kč podle ust. § 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“). Konkrétně se jedná o přípravu a převzetí zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a), doplnění žaloby a další podání k výzvě soudu podle § 11 odst. 1 písm. d) a účast na soudním jednání podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu. Náklady řízení tvoří rovněž paušální náhrada hotových výdajů za 4 úkony právní služby podle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu a to ve výši 1 200 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 5 200 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu krajského soudu (výrok III.).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 22. února 2023

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu